

Kuntien harkinnanvarainen valtionosuuden korotus

KHALL 09.09.2024 § 272
2012/02.05.01.01/2024

Valmistelija

Ari Virolainen

Valtiovarainministeriö on ilmoittanut kunnille 20.8.2024 päivätyllä sähköpostikirjeellään (VN/23230/2024) kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta vuonna 2024. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 miljoonaa euroa. Hakemukset tulee toimittaa 24.9.2024 mennessä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiseksi ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitetyt toimenpiteet tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.

Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyt talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätätävällässä olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous- että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu mainitun lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2024 tilannetta. Perusteluissa tulee esittää myös ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousvaikeuksien korjaamiseksi.

Valtuuston 18.12.2023 hyväksymässä talousarviossa on hyväksytty kaupunginjohtajan esittämät taloutta tasapainottavat toimenpiteet. Näiden toimenpiteiden toimeenpanoa on jatkettu useassa vaiheessa vuoden 2024 aikana. Ne on tarkoitettu käsitellä kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa syyskuun 2024 aikana.

Kaupungilla on taseessa noin kymmenen miljoonaa ylijäämää. Kuluvan vuoden talous on toteutumassa merkittävästi alijäämäisenä ja talousarviovalmistelun perusteella jo tulevan vuoden taloussuunnitelmassa joudutaan arvioimaan kuntalain 110 §:n mukaisen tasapainovaateen toteutumista.

Ohjeen mukaan korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta.

Kankaanpään osalta näitä ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin. Kankaanpään osalta valtionosuuksien kehitys on ollut selkeästi negatiivinen ja kehitys tulee jatkumaan. Myös verotulojen kehitys on ollut hidasta ja osin negatiivista. Kokonaisuutena kaupungin talous on ilman merkittäviä toimenpiteitä alijäämäinen koko kuluvan ja myös tulevan taloussuunnitelmakauden.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee ohjeistuksen tiedoksi. Valtionosuuden korotuksen hakeminen vahvistetaan talouden tasapainotoimien käsittelyn yhteydessä.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	
Lisätietoja antaa	Talousjohtaja Ari Virolainen 044 577 2241 Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää 044 577 2210
